

Magyar Helsinki Bizottság

TARTÁS ÉS TARTALOM

A MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA A 2017-ES ÉVRŐL

**A BETEG
DEMOKRÁCIÁKKAL
SZEMBENI
ELLENÁLLÁS
EURÓPÁBAN**

Az illiberális kormányok által alkalmazott forgatókönyv megismerése a hatékonyabb
ellenállás érdekében:
Esettanulmány Horvátországról, Magyarországról, Lengyelországról és Szerbiáról

TARTALOM

Bevezetés	3
Jogállam és civil társadalom	4
Menedékjog	8
Fogvatartás és büntető igazságszolgáltatás	13
13 pontban 2017-ről	17

Kiadó:

Magyar Helsinki Bizottság
Dohány utca 20.
1074 Budapest
www.helsinki.hu

Felelős kiadó:

Magyar Helsinki Bizottság
Pardavi Márta

BEVEZETÉS

„Őszintén tisztelem és csodálom munkátokat, és megtisztelve érzem magam, hogy egy rövid ideig együttműködhettem veletek. [...] Valóban minden, amit hallottam és hallok rólatok, és amit személyesen is megtapasztaltam, arról győzött meg, hogy hitelesen, okosan és tisztességesen dolgoztok, és persze jó ügyekért.”

(Egy partnerünk)

a. Mit teszünk és hogyan?

Mint tekintélyes, nagy hagyományokkal bíró és nemzetközileg is elismert civil jogvédő szervezet, a Magyar Helsinki Bizottság egy olyan világért dolgozik, ahol mindenki emberi méltósága és emberi jogai biztosítottak. Egy jól működő, erős demokrácia pillérei: az állampolgárok tevékeny részvétele a közügyekben, a hatalom civil ellenőrzése és a hatalomnak kiszolgáltatott egyének és csoportok, az emberi jogok védelme. A Magyar Helsinki Bizottság e célok érdekében tevékenykedik.

Erőfeszítéseinket az alábbi területekre összpontosítjuk:

1. A jogállam és a civil társadalom autonómiájának védelme a szűkülő demokratikus térben.
2. A menedékjog megvédése és a menedékkérők jogi segítése a kormányzat embertelen politikájával szemben, a növekvő idegenellenesség ellenére.
3. A fogvatartottak jogainak védelme és egy tisztességes büntetőeljárási rendszer megvalósítása.

Céljaink eléréséhez számos, egymást erősítő **módszert** használunk:

1. Ingyenes jogi segítségnyújtás
2. Stratégiai pereskedés
3. Emberi jogi megfigyelés és kutatás
4. Szakmai részvétel a jogalkotási folyamatban
5. Fellépés nemzetközi emberi jogi fórumokon
6. A nyilvánosság tájékoztatása
7. Nemzetközi együttműködés
8. Képzés és kapacitásépítés

Módszereink mindegyike a fenntartható és rendszerszintű változásokat szolgálja. A Magyar Helsinki Bizottság elsősorban Magyarországon dolgozik, de munkánk nem csak a szűkebb régióra, hanem Európára is hatással van, képzéseink pedig világszerte ismertek és népszerűek.

b. Munkánk nemzetközi elismertsége

Eredményeink röviden: 2017-ben nagy nemzetközi elismerésben részesültünk, amikor megkaptuk a neves Gulbenkian Alapítvány emberi jogi díját, és az Európa Tanács parlamenti közgyűlése emberi jogi elismerésére, a Václav Havel-díjra jelöltek közé kerültünk.

Júliusban a Magyar Helsinki Bizottság elnyerte a világ egyik legrangosabb magánalapítású emberi jogi elismerését, a Calouste Gulbenkian Alapítvány Gulbenkian-díját és a vele járó 50 000 eurót. A Portugália volt köztársasági elnöke által vezetett zsűri kiemelte a Magyar Helsinki Bizottság menedékkérők, menekültek és hontalanok érdekében kifejtett „egyedülálló és példaértékű” munkáját. Hangsúlyozta, hogy a hatalom túlkapásaival szembeni civil ellenállásra mutatunk példát. A zsűri szerint az egyesület a „menekültek hangja” a mostani kritikus időszakban, amikor az állami menekültpolitika embertelen és jogtipró módon működik hazánkban. Az indoklás

kitért arra, hogy a Magyar Helsinki Bizottság a hatósági, rendőri erőszak áldozatait is hatékonyan képviseli.

A lisszaboni ceremónián, ahol jelen volt Portugália jelenlegi és két volt köztársasági elnöke is, egyesületünk társelnöke, Pardavi Márta vette át a díjat. Októberben Portugália magyarországi nagykövete ebédet adott a Magyar Helsinki Bizottság tiszteletére.

A Václav Havel-díj története során az egyesületünk az első olyan magyar szervezet, amelyik felkerült az elismerés szűkített hármast listájára. Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének oklevelét Vig Dávid rendészeti programvezetőnk vette át.

A Bizottsággal sok éve együttműködő Kovács Tímea ügyvéd nyerte a Magyar Ügyvédi Kamara és a PILnet által adományozott Év Pro Bono Ügyvédje díjat. A zsűri kiemelte, hogy szegedi ügyvéd kollégánk hosszú ideje a közjó érdekében tevékenykedik, és bátran kiáll értékrendje mellett és az emberi jogok védelmében.

I. A SZÜKÜLŐ DEMOKRATIKUS TÉRBEN MEGVÉDJÜK A JOGÁLLAMOT ÉS A CIVIL TÁRSADALMAT

1. Példát mutatunk más bátor civil szervezeteknek

Eredményeink röviden: Sikeresen hívtuk fel a hazai és nemzetközi közvélemény figyelmét a 2017 nyarán elfogadott civilelles törvény veszélyeire. Mindez hozzájárult, hogy a megbélyegző és káros törvény miatt az Európai Bizottság [kötelezettségszegési eljárást](#) indított. Kezdeményezői voltunk és szószói vagyunk a hazai független civil szervezetek együttműködésének. A Magyar Helsinki Bizottság a rendelkezésére álló összes jogi eszközt igénybe veszi, hogy a törvényt megsemmisítsék, és befejeződjön végre a hazai civil szervezetek vegzálása.

TÁJÉKOZTATTUK A NEMZETKÖZI KÖZÖSSÉGET ÉS ELLENÁLLTUNK A MEGBÉLYEGZÉSNEK

A kezdetektől tiltakoztunk a civileket megbélyegző törvény ellen, itthon és külföldön is felemeltük a szavunkat ellene. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított a magyar állam ellen a „külföldről támogatott szervezetekről” szóló törvény miatt. Az úgy már az [Európai Unió Bírósága](#) elé került. A Velencei Bizottság és számos más szervezet véleménye egybecseng a Magyar Helsinki Bizottság és más civil szervezetek kritikájával. Egyesületünk más civil szervezetekkel együtt egy sor [háttéranyagot és elemzést](#) készített a javaslatról és a törvényről. [Időrendi összefoglalónk](#) tartalmazza a kormány civilelles támadásainak lépéseit. Kimutattuk, hogy az új szabályozás alapvető szabályokkal ellentétes, és akadályozza a civil szervezetek működését. Emellett naprakész, megbízható tájékoztatást adtunk a nemzetközi közösségnek a civilelles törvényről és a hazai civil szervezetek helyzetéről.

Gyors és pontos elemzéseink nyomán nemzetközi ismertségünk nőttön-nőtt. Elsősorban a TASZ-szal együttműködve felléptünk emberi jogi fórumokon, hozzájárulva a törvénnyel kapcsolatos hazai és külföldi tiltakozáshoz:

- Több nemzetközi érdekeltet kerestünk meg, és hívtuk fel figyelmét a törvény veszélyeire. Elértük, hogy számos fontos szereplő emelje fel szavát az alapjogsértő szabályozással szemben.
- Találkoztunk a Velencei Bizottság képviselőivel, tájékoztattuk őket a törvényről és a szabályozás valódi céljáról.
- [Közös közleményt](#) adtunk ki, amelyben felszólítottuk az Európai Bizottságot, hogy hozza működésbe a jogállamiság keretrendszerét a kormánnyal szemben, valamint sürgettük az Európai Parlamentet, hogy amint lehet, kezdeményezze a 7. cikk szerinti eljárás elindítását.
- [Közös levelet](#) írtunk az Európai Bizottság első alelnökének, Frans Timmermansnak, arra kérve az Európai Bizottságot, tegyen lépéseket a magyarországi civil szervezetek és jogállamiság védelmében.
- A Magyar Helsinki Bizottság társelnöke felszólalt az Európa Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságában (LIBE) februárban és decemberben, amikor a magyarországi alapjogok helyzetét tárgyalták.

Más civilszervezetekkel együtt az [Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultunk](#) a magyar civilelles törvény miatt. Az orosz „külföldi ügynök” törvény miatt folyó strasbourgi eljárásba 2017 augusztusában más [civil szervezetekkel együtt beavatkoztunk](#). Putyin illiberális államának intézkedései ugyanis veszélyes mintaként szolgálnak Európának, és a rossz példák könnyen terjednek Kelet-Európában: az orosz mintát követi a magyar kormány is.

Bízunk abban, hogy a strasbourgi bíróság kimondja: az orosz civilelles törvény ellentétes az alapvető emberi jogokkal, és az ítélet nyomán a többi ország civiljei számára is automatikussá válhat a nemzetközi jogorvoslat.

HAZAI TILTAKOZÁS A CIVILELLENES TÖRVÉNNYEL SZEMBEN

A civilelles törvény elfogadását követően bejelentettük, hogy [nem teszünk eleget](#) a törvényben rögzített regisztrációs követelménynek, és ellenállunk a megbélyegzésnek. Ugyanakkor fontos szerepet vállaltunk a törvényt ellenző civil szervezetek mozgalmában. Velünk együtt számos civil szervezet közölte, hogy nem regisztrál „külföldről támogatott szervezatként”. Aktívan közreműködtünk a civil szervezetek háborítatlan működéséért létrejött Civilizáció kampányban. A TASZ-szal együtt vezető szerepet vállaltunk egy [alkotmányjogi panasz](#) elkészítésében, amelyet 23 civil szervezet adott be az Alkotmánybíróságra. Ebben a civilelles törvény megsemmisítését kértük, mivel az súlyosan sérti a civilek Alaptörvényben biztosított jó hírnévhez, a magánszféra tiszteletben tartásához fűződő jogát, valamint indokolatlanul korlátozza a szabad véleménynyilvánítási és egyesülési szabadságot. Mintanyomtatvány készítésével segítettünk más civil szervezeteknek saját beadványuk megfogalmazásához.

WE'RE HERE TO STAY
AND TO CONTINUE OUR WORK

A KORMÁNYZATI PROPAGANDA ELLEN, A „HÉTKÖZNAPOK HŐSEINEK” MEGVÉDÉSE

Pereinkkel megmutattuk, hogy a kormány kommunikációja a magyar törvényeket is sérti, és a hazai bíróságokon sikerrel lehet ellene küzdeni.

- 2017 áprilisában számos sajtótermékben megjelent az a hamis állítás, hogy a Magyar Helsinki Bizottság nem volt hajlandó a szervezetre vonatkozó közérdekű adatokat szolgáltatni. Sajtó-helyreigazítást kezdeményeztünk két internetes oldalnál. Erre nem voltak hajlandók, ezért a bírósághoz fordultunk. A pert [2017 novemberében jogerősen megnyertük](#).
- 2017 októberében indult el a „Soros-tervről” szóló „nemzeti konzultáció”, amelyben megbélyegezték a Magyar Helsinki Bizottságot és az Amnesty International Magyarországot. [Pert indítottunk a kormány ellen](#) arra hivatkozva, hogy a minden háztartásba eljuttatott nemzeti konzultációs kérdőívben megsértették a Magyar Helsinki Bizottság jó hírnevét. Tavaly decemberben már részleges sikert értünk el azzal, hogy a bíróság ideiglenes intézkedésként kimondta: a kormány függessze fel a Magyar Helsinki Bizottságra vonatkozó rész további terjesztését addig, amíg nincs határozott döntés az ügyben. (A per 2018 májusában [jogerős ítélettel zárult](#), miszerint a kabinetiroda megsértette a jó hírnevünket.)
- Számos esetben kértünk helyreigazítást kormánypárti orgánumoknál. A legtöbb esetben megnyertük a sajtópereket. 2017 decemberében stratégiai pert indítottunk a Magyar Távirati Iroda ellen, mivel egy olyan, a kormányzó párt által írt közleményt publikált, amely egyesületünkre vonatkozóan hamis és sértő állításokat tartalmazott.

Nem csak a civilelles kampány nyomán kell küzdenünk azokért, akik fellépnek az illiberális állammal szemben. A hatalom egyéb igazságtalanságaitól is meg kell védenünk őket. Számos perben nyújtottunk jogi segítséget, és bebizonyítottuk, hogy érdemes bátran fellépni az állam törvénytelen és elnyomó intézkedéseivel szemben. A [hétköznapi hősei](#) számíthatnak ránk.

- Ügyvédünk képviselte azt a 19 éves diákot, aki egy spontán tüntetésen vett részt. Miután elhagyta a tömeget, a rendőrök az éjszaka közepén igazoltatták és eljárást indítottak ellene „be nem jelentett tüntetés szervezése” miatt. Azzal érveltünk, hogy a diák nem követett el semmiféle szabálysértést, és végül 2017 szeptemberében [megszüntették az eljárást](#).
- Szeretnénk kirúgták egy közpénzen működő alapítványtól, miután kiállt kollégái mellett, és felszólalt az ellen, hogy az igazgató megtiltotta a munkatársaknak a politikai véleményük kifejezését. A Magyar Helsinki Bizottság segítségével beperelte az alapítványt diszkrimináció miatt. [A per nagy sajtóvisszhangot kapott](#).
- 2017 júniusában a helyi önkormányzat döntése nyomán veszélybe került a budapesti Auróra közösségi központ, számos kormánykritikus civil szervezet bázisa. A Magyar Helsinki Bizottság segített az Aurórának fellépni az önkényes döntések ellen. 2017 augusztusában a hatóságok és a bíróság végül az Auróra számára [kedvező döntést hoztak](#), így a bezáratott büfé és kerthelyiség újra kinyitható.
- Sikeresen képviseltünk két politikai aktivistát, akiket megakadályoztak abban, hogy a Várkert Bazár előtt demonstráljanak a miniszterelnök évértékelő rendezvénye idején 2015-ben. Két és fél év pereskedés után a bíróság megállapította, hogy a rendőrség megsértette a Magyar Helsinki Bizottság ügyfeleinek jogait, amikor nem hagyta őket tüntetni, [és a rendőrségnek kártérítést kell fizetnie](#).

2. Feltárjuk, hogyan gyengíti a kormány a demokratikus fékeket és ellensúlyokat

Eredményeink röviden: Sikeresen felhívtuk a közvélemény és az érdekeltek figyelmét itthon és külföldön arra, hogy a kormány folyamatosan gyengíti a demokratikus fékek és ellensúlyok rendszerét. Továbbra is fontos, tárgyilagos és megbízható forrásnak tekintenek bennünket a nemzetközi szervezetek, amikor az emberi jogok hazai helyzetéről tájékoznak.

2017-ben is felhívtuk a közvélemény és az érdekeltek figyelmét arra, hogy a kormány folyamatosan gyengíti a demokratikus fékek és ellensúlyok rendszerét. Emellett azt is leírtuk, a gyakorlatban hogyan működik egy valódi, berendezkedett illiberális állam. Partnereinkkel együtt az [Illiberális állam Európa szívében](#) címmel olyan elemzést publikáltunk, amely bemutatta, hogy bár Magyarország az Európai Unió tagja, a kormány intézkedései ellentmondanak az európai értékeknek. A választási rendszer tisztességtelen, a sajtót fogva tartják, állami gyűlöletkampányokat folytatnak, marginalizálják és elhallgattatják a kritikus hangokat, rendszerszintű a korrupció. A tanulmányt, amelyet az uniós intézményeknek és Washingtonban mutattunk be, további 12 magyar civil szervezet támogatta.

Látva, hogy az illiberális tendenciák európai veszélyt jelentenek, megerősítettük együttműködésünket lengyel, horvát és szerb civil partnereinkkel. Sikeresen tevékenykedtünk azért, hogy szószólói legyünk az illiberális állam elleni küzdelemnek. Szorosan együttműködve a lengyel Helsinki Alapítvánnyal, az Emberi Jogok Háza Alapítvánnyal, [elemzésünkben](#) bemutattuk az illiberális kormányok tevékenységét, és összegyűjtöttük az ellene való küzdelem legfontosabb módszereit. A közös tanulmányt több európai városban mutattuk be.

A nemzetközi és külföldi érdeklődőknek továbbra is fontos információforrásként, valamint tárgyilagos és megbízható viszonyítási pontként szolgálunk az emberi jogok magyarországi helyzetét illetően. A Magyar Helsinki Bizottság munkatársai több mint 50 nemzetközi rendezvényen és megbeszélésen vettek részt 2017-ben, így például:

- 2017. február 27-én az Európai Parlament [LIBE bizottságának meghallgatásán](#), ahol a Magyar Helsinki Bizottság társelnöke a menekültügyi jogsértésekről beszélt;
- március 22-én az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (PACE) több képviselőjét tájékoztattuk arról, milyen problémák vannak a strasbourgi emberi jogi bíróság döntéseinek magyarországi átültetésével;
- május 15-én találkoztunk Duarte Marques-zel, a PACE migrációs jelentéstevőjével;
- június 6-án az ENSZ emberi jogi különmegbízottjával Genfben a civil szférát világszerte érintő kérdésekről tárgyaltunk;
- az [EBESZ szeptember 10-11-i emberi jogi konferenciáján](#) felhívtuk a civilelles törvény jogsértő voltára a figyelmet, közös anyagot adtunk ki 15 hazai civil szervezettel együtt;
- rendszeresen tájékoztatást kértek tőlünk a Budapesten működő nagykövetségek is a civil szervezetek és az emberi jogok helyzetéről.

3. A civil társadalom egyik legerősebb hangja vagyunk Magyarországon

Eredményeink röviden: Növeltük jelenlétünket a sajtóban 2017-ben. Miénk volt az egyik legerősebb civil hang a médiában 758 regisztrált megjelenéssel az év folyamán. Weboldalunk látogatottsága 2016-hoz képest 50%-kal, Facebook követőink száma 25%-kal nőtt, és rendezvényeinken keresztül 50%-kal több embert értünk el, mint 2016-ban.

2017-ben a Magyar Helsinki Bizottságról szóló hírek és a szervezet üzenetei nagyobb közönséghez jutottak el, mint a megelőző években. A fokozódó támadások ellenére sikerült megmaradnunk az emberi jogok és a civil társadalom hiteles, erős és bátor hangjának. Úgy érzékeljük, példát mutatunk más civil szervezeteknek is, és reményt adunk a szélesebb társadalomban meglévő apátiával szemben.

Az összes közösségi média elérésünk jelentősen nőtt.

- [Angol nyelvű Twitter-fiókunk](#) egy év alatt megduplázta követői számát (2 130 fő), és fontos csatornának számít a nemzetközi sajtó, szakmai partnerek és más érdekeltek számára,
- [Facebook-oldalunk](#) 5000 új követőt regisztrált 2017-ben, és az év végére követőink száma meghaladta a 25 000-et.
- A Helsinki [blogján](#) 183 bejegyzés volt, ez 360 031 látogatót vonzott az év során. Újdonság az Emberi jogi kalendárium, ami az adott nappal kapcsolatos fontos emberi jogi történeteket és személyiségeket mutat be.
- [Weboldalunkat](#) 323 ezren keresték fel, ami 50%-kal több, mint 2016-ban.
- 10%-kal többen olvasták rendszeres hírlevelünket.

A turbulens 2015-ös év után 2017-ben is jelentős számban tudósított a sajtó munkánkról.

- Legalább 565 alkalommal szerepeltünk a magyar sajtóban (194-szer menekültügygel és migrációval kapcsolatban és 371-szer egyéb ügyekben, többnyire a civil társadalmat ért támadásokkal kapcsolatban), elsősorban az ATV és a Hír Tv műsoraiban, az index.hu, a hvg.hu, a 24.hu, és a 444.hu portálokon, valamint egyéb népszerű újságokban és a Klubrádióban.
- 193-szor szerepeltünk a nemzetközi sajtóban (86-szor a menekülőkkel, ill. migrációval kapcsolatban, 107-szer egyéb témában, elsősorban a jogállamiság ügyében), számos világszerte ismert hírügynökség beszámolóiban, és olyan orgánumban, mint az EUObserver, Politico, BBC, The Guardian, Euronews, Aljazeera, Washington Post, Le Monde, France24, Libération, La Repubblica, Reuters stb.

2017-ben több rendezvényünk volt, ahol meglévő és potenciális támogatóinkkal, adományozóinkkal, szakmai partnereinkkel és a munkánk iránt érdeklődőkkel személyesen is találkoztunk. Ebben az évben több mint 3400-an vettek részt rendezvényeinken vagy olyan nyilvános eseményeken, ahol előadóként jelentünk meg, ami 50%-os növekedés 2016-hoz képest.

II. MEGVÉDJÜK A MENEKÜLŐK JOGAIT A NÖVEKVŐ IDEGENELLENESSÉG ÉS A KORMÁNY EMBERTELEEN POLITIKÁJA ELLENÉRE IS

4. Mi vagyunk az egyetlen szervezet Magyarországon, amelyik jogi segítséget nyújt menedékkérőknek, elismert menekülteknek és hontalanoknak

Eredményeink röviden: 2017-ben 1679 menedékkérőnek és más, kényszer hatására az országát elhagyó embernek nyújtottunk ingyenes jogi segítséget. Rajtunk kívül nincs más olyan magyar civil szervezet, amely ilyen segítséget nyújtana. A rendkívül ellenséges politikai és jogi környezet ellenére 234 ügyfelünk kapott nemzetközi védelmet 2017-ben. Az ügyfeleinknek jóval nagyobb esélyük volt arra, hogy védelmet kapjanak, mint a többi kérelmezőnek. (Összesen 50%-uk kapott valamiféle védelmet.) Amikor menekültügyekben bíróságokhoz fordultunk, a bírák 77%-ban döntöttek az általunk képviselt javára.

20 éve a Magyar Helsinki Bizottság az egyetlen olyan független szervezet, amely az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság (UNHCR) partnereként ingyenes és minőségi jogi segítséget nyújt az ide menekülőknél. Egyesületünk jogi segítségnyújtása nélkül a menedékkérők, a hontalan státusz kérelmezői, a családegyesítésre vágyók, valamint az idegenrendészeti őrizetben fogva tartott külföldiek kellő támogatás nélkül maradnának. Hozzájárultunk, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog a menekültügyi gyakorlatban is érvényesüljön.

Az év során mind a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, mind a rendőrség [felmondta](#) a Helsinki Bizottsággal 1998, illetve 2002 óta fennálló együttműködési megállapodását. Ennek ellenére továbbra is fenn tudtuk tartani jogi segítő tevékenységünket minden olyan helyszínen, ahol menedékkérőket és kiutasított külföldieket tartanak őrizetben. Ügyvédek 2017-ben is rendszeres látogatások keretében nyújtottak jogi tanácsot és képviseletet az

idegenrendészeti őrzött szállásokon, a menekültügyi őrzött befogadó központokban és a szerb határ mentén működő két tranzit-zónában (ahol 2017 márciusa óta a menedékkérők szinte mindegyikét fogva tartják).

Menekültügyi Programunk 2017-ben is rendkívül sok kényszer hatására menekülő embert segített:

A 2017-ben segítséget kapó ügyfeleink eljárásainak száma összesen: 1 679

ebből a menekültügyi eljárásukban segített ügyfelek ügyeinek száma: 1 362

ebből a kiutasítási/idegenrendészeti ügyeikben segített ügyfelek ügyeinek száma: 237

ebből a családegyesítési ügyekben segített ügyfelek ügyeinek száma: 80

A menedékkérő és menekült ügyfeleink többsége háború és terror sújtotta országból érkezett ide (63%-uk Afganisztánból, Irakból, Szíriából és Szomáliából). Amióta 2017 márciusától szinte az összes menedékkérőt a röszkei és a tompai tranzit-zónában tartják fogva önkényesen és gyakran elégtelen körülmények között, az emberi nehézségek és a jogi problémák súlya miatt úgy döntöttünk, minél több menedékkérőnek adunk jogi képviseletet. Felléptünk a jogsértő és embertelen kormányzati intézkedésekkel szemben, valamint széles körben gyűjtöttünk első kézből származó információt a tranzit-zónában uralkodó fogvatartási körülményekről.

A jogi segítségnyújtásnak továbbra is fontos hatása volt arra, hogy a menekültügyi eljárás tisztességes-e, és megkapja-e a védelmet az, aki arra szorul. 2017-ben a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (BMH) 234 ügyfelünknek biztosított nemzetközi védelmet. Az általunk képviselt menedékkérők esetében az elismerési arány jóval magasabb (50%-os) volt, mint az összes menedékkérő esetében (30%).

A stratégiai pereskedés továbbra is különösen eredményes volt a menekültügy területén. A bíróságok előtt képviselt menedékkérő ügyfeleinknek a 77%-a volt sikeres 2017-ben. Továbbá az ügyvédek által képviselt két ügyben két magyar bírósági ítélet is az Európai Unió Bíróságához (EUB) fordult, hogy tisztázzódjék, egyes problémás magyar jogszabályok megfelelnek-e az uniós normáknak:

- [Az első ügy](#) (2017 júniusából) az oltalmazott státuszról való kizárással függ össze. A magyar szabályok szerint ugyanis kötelező kizárni valakit az oltalmazott státuszról, ha az illető olyan bűncselekményt követett el, amelyre a magyar jog ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli. Álláspontunk szerint azonban a hazai jogértelmezés szigorúbb az irányadó EU-s szabálynál (és emiatt jogsértő is), mivel az utóbbi csak akkor teszi lehetővé a védelemből való kizárást, ha az oltalmazott súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el. Az ügy jelenleg is folyamatban van az EUB előtt, ám máris több nyugat-európai tagállam, továbbá maga az Európai Bizottság is beavatkozott az eljárásba értelmezésünket alátámasztva.

- [A második ügy](#) (2017 szeptemberéből) a menekültügyi döntések bírósági felülvizsgálatának hatékonyságával kapcsolatos. 2015 óta a bíróságok ugyanis nem adhatnak menekült vagy oltalmazott státuszt, hanem mindössze hatályon kívül helyezhetik a BMH határozatait és új eljárás lefolytatására utasíthatják a menekültügyi hivatalt. Míg azonban az általunk képviselt menedékkérők bírósági eljárásai nagyon eredményesek (lásd fentebb), a menekültügyi hatóság az új eljárás során gyakran figyelmen kívül hagyja a bíróság utasításait, és ugyanazt vagy hasonlóan jogsértő döntést hoz meg másodszor vagy akár harmadszor is. Egy magyar bíróságon – akit erre egyik ügyvédünk beadványa ösztönözött – az EUB kötelező iránymutatását kérte ki az ügyben, mivel a hatályos jog és joggyakorlat megfosztja a bírót attól, hogy az előtte folyó menekültügyi eljárásban a jogállami normáknak hatékonyan érvényt szerezzen. Az EUB egy orosz menedékkérő ügyében fog döntést hozni, akit a BMH már háromszor utasított el annak ellenére, hogy a hazai bíróságok kifejezetten úgy ítélték, hogy az illetőt menekültként kell elismerni.

5. Fellépünk a menedékkérők tömeges és önkényes fogvatartásával szemben

Eredményeink röviden: Az Emberi Jogok Európai Bírósága a mérföldkönek számító [Ilias és Ahmed kontra Magyarország](#) ügyben jogellenes fogvatartásnak ítélte menedékkérőknek a magyarországi tranzitónákban történő elhelyezését. A strasbourgi emberi jogi bíróság előtt további ügyekben ideiglenes intézkedések révén értük el, hogy több menedékkérő gyereket ne tartsák fogva a tranzitónákban az ottani, számukra elfogadhatatlan körülmények miatt. Az önkényes fogvatartás elleni hatékony hazai jogorvoslati lehetőségek hiánya miatt jelenleg több menedékkérőt képviselünk a strasbourgi bíróság előtt.

2017. március 14-én az Emberi Jogok Európai Bírósága meghozta várva-várt ítéletét az ügyvédünk által képviselt [Ilias és Ahmed kontra Magyarország](#) ügyben. Ebben a nagy jelentőségű perben a bíróság megerősítette a mi jogértelmzésünket, mely szerint a menedékkérők tranzitónákban történő „elhelyezése” fogvatartás, mégpedig jogellenes fogvatartás. A magyar kormány álláspontja mindkettőt tagadja. Az ítélet kimondta, hogy a fogvatartásuk jogsértő volt többek között azért is, mert a magyar jogszabályok szerint az őrizetük jogszerűségét nem volt módjuk magyar bíróság előtt vitatni. Jogsértő az is, hogy a menedékkérők nem tudtak panaszt tenni a tranzitónákban tapasztalható fogvatartási körülményekkel szemben, továbbá az embertelen és megalázó bánásmód tilalmát is megsértették a magyar hatóságok azzal, hogy a menedékkérőket Szerbiába küldték vissza. A kormány a döntés után fellebbezett a strasbourgi bíróság Nagykamarájához, ahol jelenleg is folyamatban van az ügy.

A menedékjogi törvény 2017. márciusi [módosításai](#) előrevetítették az [összes menedékkérő tranzitónákba történő szállítását](#), bármilyen egyedi mérlegelés, formális döntés és jogorvoslati lehetőség nélkül. 9 sérülékeny menedékkérőnek (8 kísérő nélküli kiskorúnak és egy várandós nőnek) a nyílt befogadó állomásokról a tranzitónákba történő szállítását – és ezzel az önkényes bezárását – akadályoztuk meg sikeresen azáltal, hogy kérelmünkre két [ideiglenes intézkedést](#) is kiadott az Emberi Jogok Európai Bírósága. 7 további ügyben pedig a strasbourgi emberi jogi bíróság szintén ideiglenes intézkedéseket rendelt el: 6 kisgyermekes menedékkérő család és egy kísérő nélküli kiskorú kapcsán, akik már mind a tranzitónákban voltak fogvatartva, a bíróság arra utasította a magyar kormányt, hogy azonnal helyezze őket olyan körülmények közé, amelyek nem ütköznek a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába.

Több menedékkérőt képviselünk az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt azért, hogy a fogvatartásukkal kapcsolatos emberi jogsértésekkel szemben fellépjünk, így:

- 2 kísérő nélküli kiskorú menedékkérőt, akiket annak ellenére tartottak fogva, hogy a törvény szerint egyértelműen tilos volt a kísérő nélküli kiskorúak fogvatartása;
- 7 felnőttet, akiket jogsértően tartottak fogva idegenrendészeti vagy menekültügyi őrizetben;
- egy kiutasított külföldi személyt, akit az idegenrendészeti őrizete alatt bántalmaztak.

Ez a kiterjedt stratégiai pereskedés, amelyet a hatékony hazai jogorvoslati lehetőségek hiánya miatt nemzetközi bíróságok előtt folytatunk, azt célozza, hogy rámutassunk: tömeges és rendszeres a menedékkérők önkényes fogvatartása Magyarországon, miközben a hatékony bírói jogorvoslat hiányzik ezen a téren. Igyekszünk ezzel is arra ösztönözni a hazai jogalkotást és mind több nemzetközi szereplőt – így különösen az Európai Uniót –, hogy tegyen lépéseket a jogsértő szabályozás és gyakorlat felszámolása érdekében.

6. Fellépünk a különösen sérülékeny menekültek védelmében

Fredményeink röviden: 2017-ben menedékkérő ügyfeleink között többek között 269 kísérő nélküli kiskorú és 78 kínzástúlélő ember is kapott jogi segítséget a menekültügyi eljárásban. Elsőként mi írtunk jelentést a menedékkérő gyerekek sorsáról és a jogi garanciák hiányosságairól a kínzástúlélő és traumatizált kérelmezők esetében az EU keleti tagállamaiban. Erőfeszítéseinknek köszönhetően egy magyar bíró azzal a kérdéssel fordult az Európai Unió Bíróságához, hogy elfogadható-e pszichológiai vizsgálat a szexuális és érzelmi irányultság megállapításához a menekültügyi eljárásban.

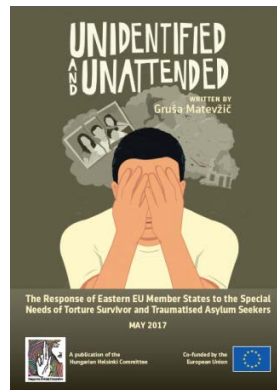
MEGVÉDJÜK A CSALÁDJUK NÉLKÜL ÉRKEZŐ MENEDÉKKÉRŐ GYEREKEK JOGAIT

2017-ben 269 kísérő nélküli kiskorúnak nyújtottunk jogi segítséget a menekültügyi eljárásban, akiket a főtí Károlyi István Gyermekközpontban helyeztek el vagy a röszkei tranzitónában tartottak fogva. A gyermekek jogérvényesítésének segítése során a tranzitónában az is kifejezett célunk volt, hogy minél rövidebb ideig legyenek a kísérő nélküli gyerekek önkényesen fogvatartva. Több, menekülő gyerekek önkényes fogvatartásának kérdését érintő ügyben is az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultunk (lásd 5. pont). A kísérő nélküli kiskorúakkal folytatott munkánk során szorosan együttműködtünk kormányzati, nem-kormányzati és nemzetközi partnerekkel, mint a Cordelia Alapítvány, az SOS Gyermekfalvak Magyarország, a Menedék Egyesület, az UNHCR és a gyermekvédelmi gyámok. A szakmai együttműködésnek és információcserének egyedülálló fórumot biztosítunk azzal, hogy havonta e partnerekkel együtt vitatjuk meg, hogyan lehet ezeknek a különösen sérülékeny gyerekeknek biztosítani a lehető legjobb és legsokoldalúbb segítséget. Ez a fórum voltaképpen helyettesíteni hivatott azt a Magyarországon hiányzó eljárást, ami a gyerek mindenek felett álló érdekének meghatározására irányul.

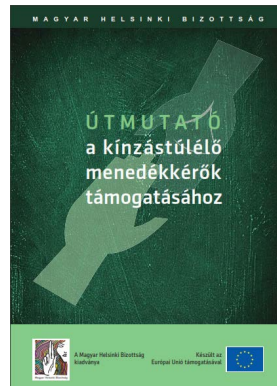

Kifejezetten a menedékkérő gyerekek itteni helyzetéről szól a 2017 májusában [Foszladozó védőháló](#) címmel, az UNICEF együttműködésével megjelent kutatási jelentésünk. A hiánypótló jelentés végigköveti a menedékkérő gyerekek útját a menekültügyi eljárásban a kezdeti lépésektől az integrációig, bemutatva a jogi és intézményi környezetet, annak hiányosságaival együtt.

KÜLÖNÖS FIGYELMET SZENTELÜNK AZ EGÉSZSÉGI OKOK MIATT SÉRÜLÉKENY MENEKÜLŐK TÁMOGATÁSÁNAK

2017-ben 78 kínzástúlélő menedékkérőnek nyújtottunk jogi segítséget. Az általunk vezetett, az EU keleti tagállamaira, Lengyelországtól Görögorszáig kiterjedő uniós projekt keretében nemzetközi szinten is felléptünk e különösen kiszolgáltatott csoport jogainak védelmében. ["Unidentified and Unattended"](#) című összehasonlító tanulmányunk elsőként vizsgálta, hogy az EU keleti tagállamai megfelelően biztosítják-e a kínzást vagy más súlyos traumát átélt menedékkérők védelmét. Szintén úttörő jelentőségű az ugyanebben a projektben kidolgozott, világelső [interdiszciplináris gyakorlati kézikönyvünk](#), amely jogászok, szociális munkások, pszichológusok és tolmácsok számára nyújt értékes útmutatást a kínzásáldozat menedékkérőkkel való munkához – magyar, angol, horvát, bolgár és görög nyelven.

Hatékony hazai jogorvoslat hiányában az ENSZ Emberi Jogi Bizottságához fordulva akadályoztuk meg egy rendkívül sérülékeny menedékkérő nő visszaküldését Szerbiába, ahol állapota súlyosan romlott volna. Indítványunkra az ENSZ-testület megtiltotta további két súlyosan traumatizált menedékkérő visszatoloncolását Bulgáriába, ahol korábban bántalmazták őket.

Szervezetünk továbbra is jogi képviselőt biztosított a 2015. szeptember 16-i „röszkei zavargás” három különösen sérülékeny, fogyatékkal élő vádlottjának: egy részben mozgásképtelen, kerekesszéket használó szír férfinak, egy majdnem teljesen vak idős szír asszonynak és egy csak mankóval járóképes, idős szír férfinak. Mindhárman kilenc hónapot töltöttek házi őrizetben, amit a Kiskunhalasi Idegenrendészeti Őrzött Szálláson „hajtottak végre”, számukra embertelen körülmények között. Minden erőfeszítésünk ellenére mindhárom ügyfelünket egy-egy év felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték, kiutasították őket, és többéves beutazási tilalmat is elrendeltek velük szemben. A súlyos fogyatékkal élő, rendkívül kiszolgáltatott háborús menekültekkel szemben indokolatlanul szigorú, de másodfokon is helybenhagyott ítélettel szemben 2017-ben a Kúriához fordultunk jogorvoslatért. Házi őrizetként elrendelt, de a gyakorlatban előzetes letartóztatásként végrehajtott – és így jogellenes – fogvatartásuk miatt a strasbourgi bírósághoz fordultunk. Az idős szír asszonyt időközben oltalmazottként ismerte el a menekültügyi hatóság.

FELLÉPÜNK A HOMOFÓB SZTEREOTÍPIÁKKAL ÉS A TUDOMÁNYTALAN MÓDSZEREKKEL SZEMBEN A MENEKÜLTÜGYI ELJÁRÁSBAN

A Helsinki Bizottság évek óta fellép a magyar menekültügyi hatóság gyakorlatával szemben, amely a menedékkérők szexuális-érzelmi irányultságát tudományosan megkérdőjelezhető, rég meghaladott, valamint részben homofób előítéleteken alapuló úgynevezett projektív személyiségtesztek segítségével igyekszik feltárni. Ezeknél „pszichológus szakértő” működik közre. Ezek az ósdi diagnosztikai módszerek a homoszexualitásra mint pszichés

zavarra tekintenek, amelyre olyan jelek utalhatnak, mint a nárcizmus, a paranoia, a hisztérikusságra való hajlam, az Ödipusz-komplexus, az ellenkező nemhez hasonló viselkedés vagy bizonyos színek előnyben részesítése másokkal szemben. Több általunk képviselt ügyben mondta ki korábban magyar bíróság e módszerek jogellenességét, majd végül 2017-ben egy szintén általunk képviselt ügyben az Európai Unió Bírósága – teljes mértékben helyt adva az egyébként a beavatkozó Franciaország és Hollandia által is támogatott érveinknek –, [betiltotta](#) a pszichológiai személyiségtesztek alkalmazását a szexuális-érzelmi irányultság vizsgálatára a menekültügyi eljárásokban, az egész EU-ban.

7. Segítjük a menekültek családgyejesítését

Eredményeink röviden: Segítségünkkel 11 menekült hozhatta Magyarországra szeretteit 2017-ben. 30 családtag érkezett meg biztonságos és jogszerű úton. Stratégiai pereskedésünk eredményének köszönhetően a magyar bíróságok is elkezdtek fellépni azokkal a jogellenes gyakorlatokkal szemben, amelyek megakadályozzák a menekültek családgyejesítését. Ilyen például az egyházi házasság el nem ismerése vagy a bizonyítékok indokolatlanul szigorú megítélése.

2017-ben 80 nemzetközi védelemben részesített embernek nyújtottunk jogi segítséget és/vagy képviseletet annak érdekében, hogy családjuk újra egyesülhessen. Olyan családtagok szabályos magyarországi beutazásáról van szó, akik vagy származási országukban, vagy egy nem biztonságos országban rekedtek. Segítségünknek köszönhetően 11 menekült

hozhatta Magyarországra családtagjait 2017-ben, ami 30 embernek, főleg nőknek és gyerekeknek adott lehetőséget új, biztonságos életre.

A magyar bíróságok előtt számos olyan ügyben nyújtottunk jogi képviseletet, amely stratégiai jelentőségű a menekültek családgyejesítése szempontjából:

- 2017-ben több esetben is sikerrel léptünk fel jogi úton a hatóság azon gyakorlata ellen, miszerint indokolatlanul kérdőjelezi meg a családi kapcsolatot igazoló dokumentumok eredetiségét és ezen az alapon automatikusan elutasítják a családgyejesítési kérelmet, módot sem adva a kérelmezőnek arra, hogy más módon bizonyítsa a családi kötelék fennállását. Egy bangladesi menekült ügyében, aki négy gyermekét és feleségét szeretne volna Magyarországra hozni: a kérelmét a menekültügyi hatóság elutasította, a bíróság első fokon a mi érveinkkel egyetértve úgy döntött, hogy a családgyejesítési kérelem automatikus elutasítása nemcsak jogellenes, de a hatóság figyelmen kívül hagyta a gyerek mindenek felett álló érdekét is. Egy másik ügyben egy iraki menekült a bíróság döntésének és a mi segítségünknek köszönhetően lehetőséget kapott arra, hogy új bizonyítékokkal támassza

alá a közte, felesége és két gyereke között fennálló családi kapcsolatot. A Kúria előtt két hasonló ügyben szintén jogi képviselet nyújtunk.

- Sikeresen képviseltük azt a szír menekültet, aki Aleppóban rekedt feleségét szeretne volna ide hozni, és akinek a kérelmét a menekültügyi hatóság elutasította, mivel nem fogadta el az egyházi házasságukról készült házasságlevelet, mint a családi kötelék bizonyítékát. Az első fokon eljáró bíróság, érvelésünkkel egyetértve, kimondta, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata alapján, az egyházi házasság is jogot biztosít a családi élethez.
- A magyar jog szerint a menekültek testvéreikkel csak abban az esetben egyesülhetnek, ha a testvér egészségügyi okból rászorul a menekülthez. Ez sérti az Európai Unió családgyejesítési irányelvét, ami csak azt írja elő, hogy a testvér támaszkodhasson a menekülthez, de anélkül, hogy ezt egészségügyi okokkal alá kellene támasztani. A hosszú jogvita végét attól az Európai Unió Bíróságához beadott előzetes kérdés tisztázásától reméljük, amelyet egy általunk képviselt menekült ügyében tett fel az egy magyar bíró.

8. Nyilvánosan és következetesen elítéljük a menekülőkkel szemben elkövetett jogsértéseket

Eredményeink röviden: Feladatunknak tekintjük a hiteles, megbízható tájékoztatást arról, mi történik a menekülőkkel Magyarországon. A Magyar Helsinki Bizottság az egyetlen olyan magyar civil szervezet, amely első kézből származó információi alapján készített 30 rövid tájékoztató anyagot és 12 statisztikai jelentést a magyar menekültügy helyzetéről. Tájékoztató anyagaikat több mint 15 ezer alkalommal töltötték le honlapunkról 2017-ben.

Menekültüggyel kapcsolatos tájékoztató munkánk alapvetően két fő témára koncentrált 2017-ben:

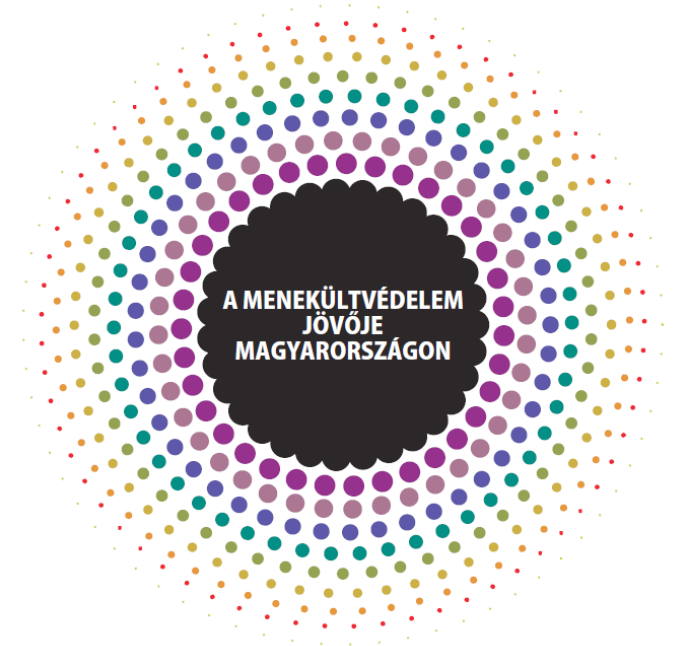
[a menedékkérők továbbra is romló helyzetére](#), valamint az [irreguláris migránsok ellen a magyar-szerb határszakaszon](#) elkövetett erőszakra.

Nélkülözhetetlen információforrás maradtunk a hazai és a nemzetközi közvélemény és média, valamint nemzetközi szervezetek, az Európai Unió és tagállamai, valamint partnerszervezetek számára. Összesen 30 tájékoztató anyagot és 12 statisztikai jelentést tettünk közzé az évben, [magyarul](#) és [angolul](#). Ezek az anyagok nem csak népszerűek voltak (hiszen több, mint 15 000 alkalommal töltötték le őket 2017-ben), de hasznosak is. Az ezekben található megállapításokra és információkra sokszor támaszkodnak nemzetközi szervezetek is:

- például az Európa Tanács főtítkára migráció- és menekültügyi különleges képviselőjének a tranzitónákról szóló [beszámolójában](#),
- például az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának a Magyarországra történő dublini átadások leállítását kérő [sajtóközleményében](#),
- vagy például Avramopulosz migrációs ügyekért felelős uniós biztosnak egy európai parlamenti képviselőnek adott [válaszában](#), melyben a tranzitónákban történő elhelyezést fogvatartásnak minősíti.

[Elsőként a Helsinki Bizottság](#) hívta fel a magyar döntéshozók és a nemzetközi közvélemény figyelmét a 2017 márciusában életbe lépett menekültügyi változások katasztrofális következményeire. Azóta számtalan tekintélyes szereplő csatlakozott [éles kritikánkhoz](#), többek közt jelentős [emberi jogi szervezetek](#), az [ENSZ Menekültügyi Főbiztossága](#), az [UNICEF](#), az [Európa Tanács emberi jogi biztosa](#) vagy a [Lanzarote Bizottság](#). Szakmai munkánk hozzájárult ahhoz, hogy 2017. május 17-én az Európai Parlament egy [határozatot](#) fogadott el a magyarországi alapjogi helyzettel kapcsolatban, ami egyebek mellett a tavasszal életbe lépett módosítások visszavonására szólított fel. Hasonló jelentőségű volt, amikor 2017 végén az Európai Bizottság úgy döntött, hogy újabb [szakaszba lépteti](#) a Magyarországgal szemben zajló [kötelezettségszegési eljárásokat](#).

Regionális partnereinkkel közösen összeállított [jelentésünk](#) a külső határok mentén zajló erőszakos visszakényszerítésekkel kapcsolatos tapasztalatokat foglalja össze. 2017-ben kezdtünk rendszeresen Szerbiában emberi jogi látogatásokat tenni, hogy dokumentáljuk a határon folyó visszakényszerítéseket és a bántalmazásokat. Ennek eredményeként több mint egy tucat áldozatot képviselünk hazai eljárásban az általuk elszennvedett bántalmazások miatt és a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága előtt, az egyebek mellett a magyar Alaptörvénybe is ütköző kollektív kiutasításuk miatt. Ezek a monitorozó látogatások azt is lehetővé tették, hogy alapos tapasztalatot szerezzünk a határon folyó rendszeres jogsértésekről és a Szerbiában várakozó ezrek helyzetéről. Ezen ismereteket aztán számos, a határvédelem során is biztosítandó emberi jogi minimumokkal foglalkozó nemzetközi szakmai találkozón tudtunk hasznosítani.

Átfogóbb anyagainkat három alkalommal mutattuk be a sajtónak 2017-ben:

- [Pushed Back at the Door](#), 2017. január 25-én Prágában;
- [A Menekültvédelem Jövője Magyarországon](#), 2017. február 3-án, Budapesten;
- [Foszladozó Védőháló: Menedékkérő gyermekek Magyarországon](#), 2017. május 17-én, Budapesten.

2017-ben legalább 194 alkalommal szerepeltünk a magyar nyilvánosságban menekültüggyel kapcsolatos tudósításokban és műsorokban, valamint legalább 86 alkalommal szólaltak meg kollégáink a külföldi és nemzetközi sajtóban a hazai menekültügyi helyzetet érintően. Az év folyamán több mint 50 nyilvános előadás megtartására kérték fel menekültüggyel foglalkozó kollégáinkat Magyarországon, melyek összesen több mint 1700 érdeklődött vonzottak.

9. Világszerte támogatjuk az innovatív és mindenki számára elérhető menedékjogi oktatást

Fredményeink röviden: 2017-ben a Helsinki Bizottság menekültügyi programjának szakértői 50 ország mintegy 760 szakemberének nyújtottak képzést öt különböző nyelven. Folytattuk regionális kapacitásfejlesztő munkánkat a menekültügyi egyetemi oktatás fejlesztéséért Latin-Amerikában és Északnyugat-Afrikában. 2017-ben is világszinten felléptünk a hontalan személyek jogainak érdekében oktatási tevékenységünkön keresztül, valamint továbbra is – a civil szférában egyedülálló módon – számos alkalommal kérte fel szakértőinket külföldi állami hatóság és bírói testület képzés megtartására.

Az elmúlt tíz évben a Helsinki Bizottság migrációs és menekültügyi témájú oktatási tevékenysége világszerte hírnevet szerzett. Szervezetünk több földrészen ismertté vált egyrészt, mint egyes szakterületek (például a menedékkérők multidiszciplináris megközelítésű szavahihetőség-vizsgálata, a migránsok fogvatartása, a menedékkérők területéhez való hozzáférése, az állampolgársághoz való jog vagy a hontalanság) elismert civil szakértője, másrészt, mint a széles körben hozzáférhető és innovatív képzési módszerek terjesztője. Képzési tevékenységünk kiemelt sikerét mutatja, hogy Európában nem csak civil szervezetektől, hanem állami hatóságoktól és bírók szakmai szervezeteitől is rendszeresen felkérést kapunk.

2017-ben közel 50 ország mintegy 760 menekültügyi és migrációs szakemberének tartottunk szakmai képzést. Ezek között voltak kifejezett szakmai továbbképzések jogászok, köztisztviselők és bírók számára, kapacitásfejlesztő tréningek civil szervezetek részére, érzékenyítő képzések diákokkal, valamint egyhetes, átfogó kurzusok is egyetemi tanároknak és jogászoknak egyaránt.

2017-ben folytattuk világhírű „Refugee Law Reader” kezdeményezésünket az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság Globális Oktatóközpontjával együttműködésben. Ennek célja a menedékjogi oktatás és a diákok számára egyedülálló gyakorlati tapasztalatszerzést biztosító jogklinikai módszertan elterjesztése és fejlesztése világszerte. A projekt keretében áprilisban egyhetes kurzust tartottunk Algírban, francia nyelven, mintegy 40 algériai, marokkói, tunéziai és mauritániai egyetemi oktató, bíró és ügyész részvételével. Novemberben megtartottuk negyedik latin-amerikai egyetemi kapacitásfejlesztő

kurzusunkat a kolumbiai Bogotában, mintegy 25 oktató részvételével a régió különböző országaiból. A Refugee Law Reader projekt és ezek a kurzusok évek óta nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a menedékjogi oktatás eljusson oda, ahol a leginkább szükség van menekültügyi szakemberekre. Jelenleg például a venezuelai válsághelyzet miatt a világ egyik legsúlyosabb menekültválságával szembesül Dél-Amerika, ennek kezelésében a képzéseinken részt vett és velünk együttműködő szakembereknek is fontos szerepe van.

A bárki számára hozzáférhető szakmai oktatás koncepciójának előmozdítása érdekében angol és magyar mellett szakértőink francia, olasz és spanyol nyelven is tartottak képzést. Szervezetünk 2013-as világszerte használt, a [szavahihetőség menekültügyi megállapításáról szóló oktatási kiadványát](#) 2017-ben [szerb](#) és [brazil portugál](#) nyelven is kiadták.

III. VÉDJÜK A FOGVATARTOTTAK JOGAIT, ÉS AZÉRT DOLGOZUNK, HOGY A BÜNTETŐELJÁRÁSOK TISZTESSÉGESEK LEGYENEK

10. Fellépünk a tisztességes eljárás elve és a törvény előtti egyenlőség érvényesülése érdekében

Eredményeink röviden: Európa-szerte sikerrel hívtuk fel a figyelmet a közérthető fogalmazás fontosságára a büntetőeljárásokban, hozzájárultunk a védelemhez való jog és a büntetőügyek irataihoz való hozzáférés jogának érvényesüléséhez. Szervezetünk továbbra is vezető szerepet tölt be a terheltek eljárási jogainak érvényesítése és az azokra vonatkozó uniós irányelvek megfelelő átültetésének előmozdításában.

HOZZÁJÁRULUNK A TERHELTEK ÁLTAL KAPOTT TÁJÉKOZTATÁS KÖZÉRTHETŐSÉGÉHEZ

A tisztességes eljárás egyik alapfeltétele, hogy a jogi eljárásokban részt vevők ismerjék és értsék a jogait. Munkánk során azonban azt tapasztaltuk, hogy a büntetőeljárások terhelteit és a szabálysértési eljárások érintettjeit gyakran nem közérthetően tájékoztatják a jogairól. Hogy bizonyítsuk, hogy a közérthetőség hiánya valóban probléma, kidolgoztunk egy [módszert](#) annak tesztelésére, hogy a terheltek által kapott írásbeli tájékoztatás közérthető-e. Magyarország mellett még öt uniós tagállamban vezettünk ezzel kapcsolatos [kutatást](#). Az eredmények azt mutatták, hogy bár a közérthetőséget az uniós irányelvek is megkövetelik, Magyarországon és más tagállamokban is probléma, hogy a terhelteket számukra nem érthető módon tájékoztatják a jogairól. A tesztelés módszerének kidolgozásával és terjesztésével Európa-szerte sikeresen hívtuk fel a figyelmet a közérthető fogalmazás fontosságára. Tagjai lettünk emellett a Clarity nevű nemzetközi hálózathoz, amelynek célja a közérthető jogi nyelv használatának előmozdítása.

A tesztelés tapasztalatai alapján átalakítottuk, közérthetőbbé tettük a terhelti jogokról szóló magyar írásbeli tájékoztató szövegét.

Ha a szabálysértést elkövetők, akikre bírságot szabnak ki, nem kapnak közérthető tájékoztatást a lehetőségeikről, az oda vezethet, hogy elzárják őket, ahelyett, hogy a bírságot közérdekű munkával váltanák ki. A probléma kezelése érdekében kidolgoztunk egy [közérthető tájékoztatót](#) arról, hogy hogyan dolgozható le a szabálysértési bírság. Mindezzel elősegítjük a szabadságelvonással nem járó szankciók gyakoribb alkalmazását. A 200 000 példányban kinyomtatott tájékoztatót számos intézménynek juttattuk el, akik ügyfeleik között továbbterjesztették a kiadványt.

HOZZÁJÁRULUNK A HATÉKONY VÉDELEMHEZ VALÓ JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉHEZ

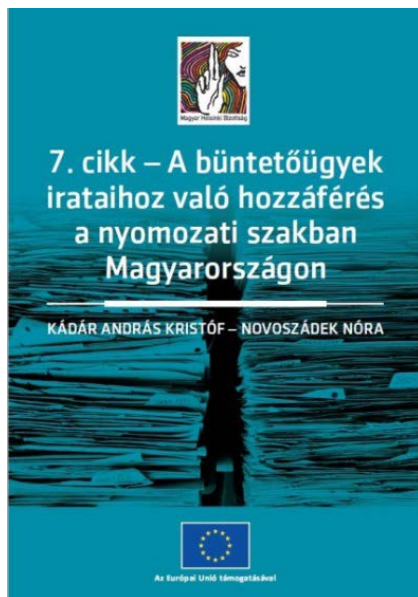
A védőhöz való hozzáférés kulcsfontosságú a büntetőeljárás kezdeti szakaszában. 2017-ben egy hiánypótló, átfogó kutatással járultunk hozzá ennek a jognak az érvényesítéséhez. Feltártuk az ügyvédhez való joggal kapcsolatos 2013/48/EU irányelv érvényesülését, bemutattuk a gyakorlati problémákat, és javaslatokat fogalmaztunk meg azok kezelésére. A kutatás során büntetőeljárások iratait tanulmányoztuk, valamint fókuszcsoportos beszélgetéseken és interjúk keretében gyűjtöttünk információkat a gyakorlathoz például ügyvédektől és rendőröktől, hozzájárulva ezzel a szakmai eszmecseréhez is. Kutatási eredményeink a hazai szakembereknek, valamint a magyar és uniós döntéshozóknak is hasznosak lesznek majd.

2017-ben több mint 25 ügyvéd vett részt a rendőrség által fogva tartott terheltek jogairól szóló képzéseinken, amelyek [forgatókönyvét](#) mások számára is elérhetővé tettük honlapunkon. Az interaktív, gyakorlatorientált, profi színészek bevonásával zajló képzések középpontjában az ügyvédek kommunikációs készségeinek fejlesztése állt. A képzések megkönnyítették, hogy az ügyvédek hatékonyabban tudjanak fellépni a rendőrségi kihallgatások során védencük érdekében. Emellett egy jól követhető, az eljárási jogokról szóló [animáció](#) elkészítésével járultunk hozzá ahhoz, hogy a büntetőeljárások potenciális terhelteit tudatában legyenek a jogaiknak és szükség esetén élni tudjanak azokkal.

Évtizedes munkánk térült meg azzal, hogy a 2017 júniusában elfogadott új büntetőeljárás törvényben számos korábbi javaslatunk köszön vissza. Hosszú ideje kritizáltuk például a védőkirendelés módszerét, hogy elérjük, miszerint a kirendelt védőket ne a rendőrség válassza ki. A rendszer most pozitívan változik: a védőválasztás az ügyvédi kamarák feladata lesz, ami hozzájárul a hatékony védelem jogának érvényesüléséhez.

ELŐMOZDÍTJUK A BÜNTETŐÜGYEK IRATAIHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS JOGÁNAK ÉRVÉNYESÜLÉSÉT

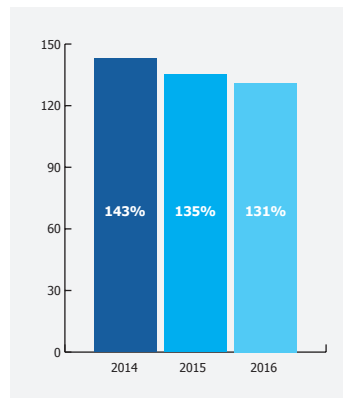
Az iratokhoz való hozzáférés korlátozott volta a büntetőeljárás nyomozati szakában régóta fennálló probléma volt Magyarországon, ami sértette a fegyveregyenlőség elvét és a tisztességes eljárás követelményét – ezt korábban beadványaink nyomán az Emberi Jogok Európai Bírósága is többször megerősítette. A 2012/13/EU irányelv átültetése 2014–2015-ben jelentős pozitív változást hozott jogszabályi szinten, de a hozzáférés gyakorlatáról kevés információ állt rendelkezésre. Ezért hiánypótló [kutatást](#) végeztünk a témában, hozzájárultunk a szakmai eszmecseréhez, és konkrét javaslatokat fogalmaztunk meg a gyakorlat javítására. Az iratokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos problémákat az új büntetőeljárás törvény társadalmi egyeztetése során is jeleztük a jogalkotónak.

11. Védjük a szabadsághoz való jogot és fellépünk a túlzott mértékű fogvatartás ellen

Eredményeink röviden: 2017-re a Helsinki Bizottság vált az első számú független információforrássá a magyarországi fogvatartási körülményekről. Stratégiai pereinken keresztül sikerrel léptünk fel a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfolttsága és az indokolatlan előzetes letartóztatások ellen, a fogvatartási körülmények kapcsán pedig egy új jogorvoslati eljárást vezettek be Magyarországon.

FELLÉPÜNK A BÖRTÖNÖK TÚLSZŰFOLTSÁGÁNAK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

Stratégiai pereskedésünk eredményeképp a Varga és mások kontra Magyarország ügyben 2015-ben hozott [iránymutató \(pilot\) döntésében](#) (amelyben három kérelmezőt mi képviseltünk) az Emberi Jogok Európai Bírósága megállapította, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfolttsága rendszerszintű, megoldandó probléma Magyarországon. Szervezetünk szorosan [figyelemmel követte](#) az ítélet végrehajtását, szorgalmazva a fogvatartottak számának csökkentését. Az ítélet eredményeképp az Országgyűlés végül 2016 végén bevezetett egy új jogorvoslati eljárást, és a túlszűfolttság is csökkent az elmúlt három évben. A bevezetett panasz- és kártalanítási eljárás azonban nem problémamentes. Aggályainkat már a jogalkotási folyamat során is jeleztük a jogalkotónak ([1](#), [2](#)), 2017 augusztusában pedig részletes [értékelést](#) készítettünk az Európa Tanácsnak arról, a gyakorlatban hogyan működik az új jogorvoslati eljárás.

FELLÉPÜNK AZ INDOKOLATLAN ELŐZETES LETARTÓZTATÁSOK ELLEN

Egyik stratégiai célunk az indokolatlan előzetes letartóztatások számának csökkentése Magyarországon, és annak biztosítása, hogy az előzetes letartóztatással kapcsolatos szabályozás és gyakorlat megfeleljen a strasbourgi bíróság esetjogának. Ezért folytattuk a stratégiai perek indítását a strasbourgi bíróság előtt, amely korábban több esetben megállapította az Emberi Jogok Európai Egyezményének sérelmét az előzetes letartóztatással kapcsolatos ügyeinkben. 2017-ben emellett új módszerrel is felhívtuk az strasbourgi bíróság figyelmét a problémára: a Human Rights Litigation Foundationnel együtt beavatkoztunk a kérelmező oldalán a [Lakatos kontra Magyarország](#) ügybe, felhasználva kiterjedt kutatásaink eredményeit az előzetes letartóztatás hazai gyakorlatáról. Alátámasztottuk, hogy az előzetes letartóztatással kapcsolatban rendszerszintű problémák állnak fent, és az ügyben így indokolt a pilot eljárás megindítása. Amennyiben az Bíróság beadványunknak megfelelően dönt, az jelentős lépést jelenthet majd az indokolatlan előzetes letartóztatások elleni küzdelemben.

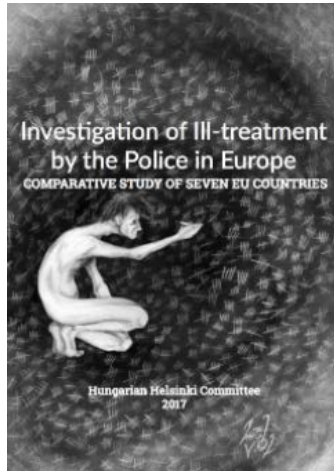
A Magyar Helsinki Bizottság emellett továbbra is az egyetlen olyan szervezet, amelyik ingyenes jogi segítséget és képviseletet nyújt azoknak, akiket indokolatlanul tartanak előzetes letartóztatásban. 2017-ben 164 embernek nyújtottunk jogi segítséget előzetes letartóztatásuk, illetve embertelen fogvatartási körülményeik miatt.

12. Küzdünk a kínzás, embertelen és megalázó bánásmód ellen

Eredményeink röviden: Továbbra is küzdünk a kínzás és embertelen bánásmód ellen, és azért dolgozunk, hogy ha ilyen történik, az ne maradjon felderítetlen és büntetlen. Támogatjuk az ombudsmani hivatalban működő Nemzeti Megelőző Mechanizmust, kampányolunk a hatékony nyomozásért, kutatást végzünk a valóság feltárásáért, az áldozatoknak ingyenes jogi segítséget biztosítunk, és stratégiai pereket indítunk. Fontos bántalmazások pert nyertünk a strasbourgi bíróságon.

Bár a majd két évtizedes megállapodásunkat a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka 2017. október 1-jével egyoldalúan felmondta, a börtönmegfigyelő programunk keretében azért még három intézetben tettünk monitorozó látogatást 2017-ben. A korábbi látogatásunk eredményeként kiadott jelentés hatására a Nemzeti Megelőző Mechanizmus (NMM) [utókövető látogatást](#) tett a Márianosztrai Fegyház és Börtönben. Ezt követően az intézet parancsnokát elmozdították. Hasonlóképpen utókövető látogatást tettünk a NMM monitorozó látogatásához kapcsolódóan a Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, amelynek során arról [értesültünk](#), hogy az intézet jelentős lépéseket tett a bántalmazás és a fogvatartottakkal való megalázó verbális kommunikáció megelőzése érdekében. Aktívan vettünk részt a NMM [Civil Konzultációs Testületének \(CKT\)](#) munkájában annak tagjaként, és sikeresen pályáztunk a CKT-tagságra a következő három évre. Ez lehetőséget biztosít arra, hogy továbbra is fellépjünk a kínzással, az embertelen és megalázó bánásmóddal szemben.

A monitorozó látogatásaink nyomán megállapítottuk, hogy a fogvatartottaknak rendkívül magas összegeket kell fizetniük a mobiltelefon használatáért, ami jelentősen korlátozza a hozzátartozóikkal és védőügyvédjükkel való kapcsolattartást. Nem voltak nyilvánosak a közbeszerzési eljárással kapcsolatos adatok, melyek azt igazolták volna, hogy bármilyen technikai akadály lenne az alacsonyabb tarifának. Éppen ezért közérdekű adatigénylést nyújtottunk be, és mivel az adatokat megtagadták tőlünk, pert indítottunk. Ezek után a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kénytelen volt [kiadni](#) a közbeszerzési dokumentációt és szerződéseket. A jövőben folytatjuk a percdíjak csökkentését célzó stratégiai pereskedést.

eseményen, valamint egy Jerevánban szervezett regionális, kínzás tilalmáról szóló konferencián. Különös hangsúlyt fektettünk a büntetés-végrehajtási intézetekben történő kamerahasználat és a bántalmazások esetek megfelelő orvosi dokumentálásának témájára.

Széleskörű kampányt folytattunk a bántalmazással kapcsolatos panaszok esetén nem megfelelő nyomozati hatósági munkával és a büntetlenség kultúrájával szemben. Egy augusztusi aggályos rendőrségi igazoltatási és motozási eset nyomán, amely az intézkedés alá vont állampolgár halálával végződött, figyelemfelkeltő kampányt folytattunk a büntetlenség elfogadhatatlanságával szemben. Habár nem mi voltunk az áldozat jogi képviselője, felhívtuk a [média figyelmét](#) arra a problémára, hogy a nyomozó hatóságok nem lépnek fel kellő eréllyel a hivatalos eljárás során történő bántalmazások esetén. Az Emberi Jogok Európai Bírósága az [egyik ügyünkben](#) kimondta, hogy a bántalmazás esetében nem volt megfelelő a nyomozati szervek munkája. A stratégiai pereskedésen kívül 54 fogvatartottnak nyújtottunk jogi segítséget, akik a büntetés-végrehajtási intézetekben történt bántalmazás miatt fordultak hozzánk, valamint 127 fogvatartottnak, akik az embertelen fogvatartási körülményeket panaszolták, és 67 további panaszosnak, akik rendőri intézkedések kapcsán kerestek fel minket.

Megjelentettünk egy [összehasonlító tanulmányt](#) 2017 márciusában nyolc európai országban fennálló gyakorlatról. A tanulmány a hivatalos eljárás során elkövetett bántalmazás ügyeiben indított eljárásokban mutatkozó különbségek és hasonlóságok lehetséges okait tárgyalja. A kutatási eredményeket bemutattuk az ENSZ Kínzás Megelőzési Albizottsága februári ülése mellé szervezett szakmai

13. Igazságos és tisztességes szabálysértési rendszerért dolgozunk

Eredményeink röviden: A beadványaink nyomán indult eljárásokban az alapvető jogok biztosa több alkalommal foglalt úgy állást, hogy a szabálysértési eljárás alapjogokat sért, és felhívta az állami szervek figyelmét a jogszabály-módosítás szükségességére. A szabálysértésekkel kapcsolatos kampányunkat kiemelkedő médiafigyelem övezte.

A civil szervezetek Szabálysértési Munkacsoportjában másokkal együtt többször is sikeresen hívtuk fel az alapvető jogok biztosa figyelmét a szabálysértési rendszer rendellenességeire. Az ombudsman több esetben [osztotta álláspontunkat](#). Eszerint a szabálysértési eljárás egyes elemei alapjogokat sértenek. A biztos felhívta az állami szervek figyelmét a jogszabály-módosítás szükségességére. E szerint:

- Felül kell vizsgálni a közérdekű munka büntetéssel kapcsolatos eljárási határidőket, valamint a büntetés elrendelésének módját. Ezen túl meg kell szüntetni a végrehajtást indokolatlanul akadályozó ún. foglalkoztathatósági szakvéleményért való fizetési kötelezettséget.
- A szabálysértési elzárás helyett a szabadságelvonással nem járó, ún. alternatív szankciókat kell előnyben részesíteni, különösen fiatalok elkövetők esetén. A közvetítői eljárás befejezésére rendelkezésre álló határidőt meg kell hosszabbítani, hogy szélesebb körben legyen lehetőség az elkövető és a sértett megegyezését segítő, szabadságelvonással nem járó büntetés alkalmazására.
- Szükség van az eljárási garanciák (pl. kötelező védelem) fejlesztésére és a közérthető tájékoztatás elterjesztésére is. A szabálysértési eljárásban részt vevő rendőröket fel kell készíteni arra, hogyan járjanak el fogyatékos személyekkel szemben.
- A hajléktalan emberek megbírságolása helyett növelni kell a közfoglalmú WC-k számát.

A tisztességes szabálysértési eljárás megteremtését célzó kampányunk több mint 1,1 millió embert ért el az Inmedia médiafigyelő szolgáltatása szerint (pl. Népszava, Klubrádió, 24.hu, vs.hu, nyugat.hu).

2017-ben is a Magyar Helsinki Bizottság koordinálta a Szabálysértési Munkacsoport tevékenységét. A munkában a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) és az Utcajogász Egyesület vett részt. 2017 nyarán szakmai egyeztetésen vitattuk meg a Belügyminisztériumban a szabálysértési rendszer fejlesztését célzó javaslatainkat. Sikeresen vettünk részt a szabálysértési rendszerről szóló szakmai diskurzusban, amelynek részeként létrehoztuk a www.szabalyserter.hu szakmai weblapot, amelyen [elérhető](#) beadványaink, jelentéseink, kiadványaink, valamint tanulmányaink is. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában az „Ombudsmani Esetek” rendezvény keretében mutattuk be vizsgálataink eredményét, valamint a Magyar Kriminológiai Társaság tudományos ülésén számoltunk be a szabálysértési elzárással kapcsolatos legfontosabb problémákról.

2017-ben [több ponton](#) pozitív irányba változott a szabálysértési rendszer. A közvetítői eljárás határideje növekedett és telefonon is választhatóvá vált a közérdekű munka. A közérdekű munka végrehajtását a gyakorlatban is segítettük azzal, hogy 200 000 példányban nyomtattunk ki és juttattuk el a közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatos gyakorlati tájékoztatónkat hátrányos helyzetű, leginkább szegény embereknek.

14. Fellépünk a gyűlölet-bűncselekmények elkövetőinek büntetlenségével szemben

Eredményeink röviden: A gyakorlatban is alkalmazható módszereket javasoltunk a rendőröknek, hogy könnyebben felismerjék a gyűlölet-bűncselekményeket. Elemeztük a hazai gyakorlatot és a strasbourgi eset-jogot. Segítségünkkel roma ügyfeleink pert nyertek a strasbourgi bíróságon.

A [Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport \(GYEM\)](#) tagjaként rendszeres szakmai egyeztetéseket folytatunk a büntető igazságszolgáltatás szereplőivel. Sikerünk, hogy az [új büntetőeljárási törvény megerősíti](#) az áldozatok és az őket képviselő civil szervezetek eljárási pozícióját.

A GYEM-ben elkészítettünk egy [indikátorlistát](#), amely az előítélet-motivációra utaló jeleket tartalmazza gyakorlati példákkal, hogy elősegítse a hatékonyabb rendőri munkát. A rendőrség elfogadta az indikátorlistát, és beépítette a képzési programjába, ezáltal mindennapi munkájába is.

Elkészítettünk egy rendőröknek szóló [útmutatót](#), praktikus tanácsot adva arról, hogy milyen kérdéseket tegyenek fel egy-egy áldozat vagy tanú meghallgatása során. A célunk ezzel kettős volt: az, hogy hasznos eszközt nyújtsunk az előítélet motiválta bűncselekmények feltárásához, másfelől pedig hogy az áldozatok védelmét szolgáljuk.

Egy százfős [egyetemi konferencián](#), ahol a büntető-igazságszolgáltatás képviselői (rendőrök, ügyészek, bírák) és egyetemi, illetve civil szereplők vettek részt, előadást tartottunk és szakmai vitákat vezettünk a gyűlölet-bűncselekményekkel szembeni fellépésről.

Pert nyertünk a strasbourgi bíróság előtt, amely [ítéletében](#) megállapította, hogy a rendőrség elmulasztotta megvédeni roma ügyfeleinket egy Devecserben történt szélsőjobb oldali demonstráció során, illetve nem tette meg a szükséges intézkedéseket az elkövetés körülményeinek feltárása érdekében. Ügyfeleink a [roma közösség támogatására](#) fordították a bíróság által megítélt kártérítés egy részét. Összegyűjtöttük a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos strasbourgi ügyeket, és egy praktikus [összefoglalót](#) készítettünk arról, hogy a strasbourgi bíróság sztenderdjei szerint mikor minősül hatékonynak a nyomozás. Az összefoglaló könnyen kezelhető iránymutatást nyújt a rendőri és ügyészi szerveknek a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos munkájukhoz. A Kúria is hasznosnak találta az összefoglalót, és a büntetőbírák figyelmébe ajánlotta.

13 PONTBAN A MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG 2017-ES ÉVÉRŐL

1.

885 magyar állampolgárnak nyújtottunk ingyen jogi tanácsot vagy jogi képviseletet. Ügyfeink elsősorban olyan emberek, akiknek a jogaik nem érvényesültek fogvatartottakként, akiket rendőrök bántalmaztak, vagy akiknek a szabadságjogait önkényesen korlátozta az állam.

2.

1679 menedékkérőnek és más hazája elhagyására kényszerített külföldinek nyújtottunk ingyenes jogi segítséget egy év alatt. Közülük **269**-en voltak kísérő nélkül érkező gyerekek és **78**-an kínzásáldozatok. Tavaly **234** ügyfelünk kapott valamiféle menedékjogi védelmet. A felülvizsgálati eljárásban képviselt menedékkérő ügyfeink **77%-**ának adott igazat a bíróság.

3.

[Közzétettük](#) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága ellen. A BVOP valótlan indokokra hivatkozva nem adta ki a fogvatartotti telefonálásra vonatkozó, közadatnak számító közbeszerzési dokumentációt és szerződéseket. A dokumentumok igazolják, hogy a percdíjak és a készülékek javítási költségei aránytalanul drágák, ami indokolatlanul korlátozza a fogvatartottak jogát a kapcsolattartáshoz.

4.

Ügyvédünk képviselte a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága előtt Tarjáni Attila Pétert, akit állítása szerint rendőrök bántalmaztak. Tanúk állítják, otthon még nem volt sérülése, azonban az előállítás végére eltört a sípcsontja, zúzódott a felkarja és mindkét csípőtájéka, valamint sérült több foga is. A bántalmazás miatt indított eljárást bizonyítottság hiányában szüntették meg. A strasbourgi bíróság végül kimondta: a rendőri bántalmazás gyanúját nem vizsgálták ki megfelelően Magyarországon. [Ügyfelünk jelentős kártérítést kapott.](#)

5.

Négy és fél év után ért el sikert két ügyfelünk az Emberi Jogok Európai Bíróságán. A roma panaszosok azért fordultak a strasbourgi bírósághoz, mert a hatóságok nem biztosítottak megfelelő védelmet nekik, amikor a devecseri cigányellenes demonstráció résztvevői gyalázták és követ dobálták a helyieket. A strasbourgi bíróság kimondta, a hatóságok elégtelen fellépése azt üzenete a nyilvánosságnak, hogy a nyíltan rasszista magatartások következmény nélkül maradhatnak.

6.

Két bangladesi menedékkérő ügyfelünk panasa nyomán a [strasbourgi bíróság kimondta](#), hogy emberi jogokat sértenek a magyar tranzitciónak. Jogsértő volt, hogy ügyfeinknek nem volt lehetőségük a fogvatartás elleni jogorvoslatra. Az ítélet világossá tette: a kormány állításával szemben a tranzitciónás elhelyezés az fogvatartás, s mivel nincsenek jogi garanciái, ezért jogellenes fogvatartás. A kormány fellebbezett az ítélet ellen, és az ügy a strasbourgi bíróság Nagykamarája elé került.

7.

[Munkaügyi perében](#) képviseltük a kollégái mellett kiálló és ezért elbocsátott Sziert Boglárkát, akit munkahelyéről, az Antall József Tudásközpontból azért rúgták ki, mert szóvá tette munkatársai megaláztatását, és azt, hogy a munkáltató elvitatta jogukat a szabad véleménynyilvánításra.

8.

Az 2018-ban hatályba lépő új büntetőeljárási törvényt több olyan fontos változást hoz, amelyért évek óta dolgozunk, munkaanyagait és tervezetét [mi is véleményeztük](#). Így például megváltozik a védőkirendelés módszere: kirendelés esetén a védőválasztás főszabály szerint ezentúl nem a rendőrség, hanem az ügyvédi kamarák hatásköre lesz. Ezzel függetlenebbek lesznek és aktívabbá válhatnak a kirendelt védők, így biztosítva a hatékony védelmet.

9.

22 civil szervezettel együtt [közös alkotmányjogi panaszt](#) nyújtottunk be a civil szervezeteket megbélyegző, külföldről támogatott szervezetekről szóló 2017-es törvény ellen. Decemberben 13 érintett civil szervezettel együtt a strasbourgi bírósághoz is fordultunk a törvény miatt. Közzétettünk egy szabadon felhasználható [indítványmintát](#) is más civil szervezetek számára.

10.

Tizenegy menekült családnak segítettünk abban, hogy családtagjai ide jöhessenek. 2017-ben 30 hazájában veszélyben lévő embert, többségében gyereket sikerült biztonságos körülmények közé juttatnunk.

11.

Magyarországon a menedékkérőkkel kapcsolatos adatokat az állam nem szívesen adja közre. Mi hónapról-hónapra, a közvélemény számára is érthető bontásban publikáltuk a friss [menekültügyi adatokat](#).

12.

Jelentést készítettünk a menekülő gyerekek magyarországi helyzetéről [Foszladozó védőháló](#) címmel. Munkatársaink kiemelt figyelmet fordítanak a menedékkérő gyerekeket befogadó „fóti gyerekvárosra” és az őket jogellenesen fogva tartó tranzitciónákra. Ügyvédek és jogászaik rendszeresen felkeresik ezeket az intézményeket, ingyenes jogi tanácsot adnak.

13.

Nem ijedtünk meg a hatalomtól. Határozottan kiálltunk a menedékjogi szabályozás [lerontása](#) és a [civilellenes kormányzati hadjárat](#) ellen. Pert indítottunk a kormánnyal szemben a „[Nemzeti Konzultáció](#)” miatt. A [Kúria előtt is pert nyertünk](#) a Fidesz jó hírnevünket sértő megnyilvánulásaiával szemben, és ugyanezért [újabb pert indítottunk](#) a kormánypárt ellen. Kiálltunk a [civil társadalom autonómiája](#) mellett, szolidárisak vagyunk civil társainkkal.

Magyar Helsinki Bizottság